

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl v senátě složeném z předsedkyně senátu JUDr. Milady Haplové a soudkyň JUDr. Jany Kubenové a JUDr. Evy Lukotkové ve věci žalobce: **Ing. V. K.**, bytem, zastoupen JUDr. Stanislavem Kadečkou, Ph.D., advokátem se sídlem AK Sladkovského 601, 530 02 Pardubice, proti žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**, pracoviště Brno, Veveří 7, 602 00 Brno, v řízení o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 19.7.2013, č.j. 5217/13/47091/010/TM/9012/5039-88/2013/PRP1

t a k t o :

- I. Žaloba **se z a m í t á .**
- II. Žalovaná **n e m á** právo na náhradu nákladů řízení.

O d ů v o d n ě n í :

Žalobou ze dne 19.9.2013 se žalobce domáhá přezkoumání rozhodnutí žalované ze dne 19.7.2013, č.j. 5217/13/47091/010/TM/9012/5039-88/2013/PRP1, jeho zrušení podle § 78 odst. 1 s.ř.s. a současně zrušení i rozhodnutí Městské správy sociálního zabezpečení Brno ze dne 18.6.2013, č.j. 47002/140-9012-28.5.2013-298/Šk/0052 podle ust. § 78 odst. 3 s.ř.s. V žalobě žalobce skutkově uvedl, že uzavřel pracovní smlouvu a jako den nástupu do práce byl ujednáán den 1.9.2013 (?). Do zaměstnání se fakticky dostavil v pondělí dne 3.9.2012, neboť 1.9.2012 připadalo na sobotu. Z tohoto stavu správní orgán dovodil, že nemocenské pojištění žalobce vzniklo až ke dni 3.9.2012, což má dopad na povinnost hradit pojistné na důchodové pojištění a příspěvek na státní politiku zaměstnanosti.

Žalobce před vznikem pracovního poměru vykonával samostatnou výdělečnou činnost v režimu hlavní SVČ a hradil pravidelně povinné zálohy na důchodové pojištění na státní politiku zaměstnanosti. Vznik pracovního poměru dne 1.9.2012 bylo nutno zohlednit při

určení, zda žalobce splnil předpoklady pro zařazení mezi osoby vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, čímž by zanikla jeho povinnost samostatně hradit zálohy na důchodové pojištění a státní politiku zaměstnanosti. Jednalo se o splnění předpokladu zaměstnání žalobce podle § 9 odst. 6 písm. a) zákona o důchodovém pojištění, když zaměstnání je v zákoně o důchodovém pojištění definováno v § 9 odst. 8 věta první ve vztahu k zákonu č. 187/2006 Sb., o onemocněním pojištění ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o nemocenském pojištění) zakládající účast zaměstnance v systému nemocenského pojištění. Správní orgány při posouzení vzniku nemocenského pojištění žalobce z § 10 odst. 1 písm. a) zákona o nemocenském pojištění vyšly, avšak toto ustanovení interpretovaly a aplikovaly způsobem zcela nesprávným. Na základě toho vydal správní orgán I. stupně rozhodnutí, dle něhož nevznikl přeplatek na pojistném na důchodovém pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti a žalovaná poté odvolání žalobce chybně zamítla a prvostupňové rozhodnutí potvrdila.

V rámci námitky nesprávného právního posouzení se žalobce dovolává ust. § 10 odst. 1 písm. a) zákona o nemocenském pojištění, § 36 zákoníku práce, § 3 písm. g) zákona o nemocenském pojištění a z dalších příkladmo uvedených skutkových situací dovozuje, že při akceptování právního názoru správních orgánů by záleželo pouze na vůli zaměstnavatele, kdy konkrétnímu zaměstnanci vznikne účast v systému nemocenského pojištění. Jednomu 1.9., pokud by mu byla uložena povinnost vykonávat smlouvenou práci a druhému až 3.9., který by se dostavil až toho dne, přičemž oběma by za daný kalendářní měsíc byla vyplacena totožná mzda. Tvrdí, že nástupem do práce ve smyslu ust. § 10 odst. 1 písm. a) zákona o nemocenském pojištění je podle jeho názoru nutno vnímat den sjednaný v pracovní smlouvě, což odpovídá ust. § 34 odst. 1 písm. c) a § 36 zákoníku práce.

Nesprávné právní posouzení ve vztahu ke vzniku nemocenského pojištění zaměstnance spatřuje v tom, že správní orgány nesprávně tvrdí, že nemocenské pojištění vzniklo se všemi důsledky ke dni 3.9.2013 (?) a nedokázaly se odpovídajícím způsobem vypořádat s ust. § 10 odst. 1 písm. a) zákona o nemocenském pojištění, když jazykový výklad tohoto ustanovení nezbytně musí směřovat k tomu, že byla-li žalobci zaměstnavatelem vyplacena mzda za měsíc září v plné výši a nedošlo k jejímu krácení za sobotu a neděli 1.9. a 2.9.2012, bylo nutné považovat tyto dny přede dnem nástupu do práce, za dny za něž se mzda nekrátí a tudíž žalobce byl celé září 2012 zaměstnán a jeho samostatná výdělečná činnost spadala do režimu vedlejší SVČ, za niž nebyl povinen v souladu s příslušnou zákonnou úpravou odvádět příslušné částky záloh. Mzda příslušela žalobci za celý měsíc a z ní zaměstnavatel prováděl veškeré srážky.

V námitce o obecně platných skutečnostech uvedl, že přehled o příjmech a výdajích za rok 2012 podal dne 24.2.2013 na předepsaném tiskopise, čímž mohly správní orgány v kombinaci s tím, že zaměstnavatel ho přihlásil do systému nemocenského pojištění v souvislosti se vznikem pracovního poměru, získat objektivní informace o rozhodných okolnostech týkajících se žalobce, který byl od 1.9.2012 zaměstnán výhradně u zaměstnavatele. Na základě shora uvedeného nemohla být žalobcova samostatně výdělečná činnost od září 2012 nikdy považována za hlavní a správní orgány aplikovaly příslušná ustanovení právních předpisů nesprávně v situaci, kdy jimi učiněná zjištění vypovídala o odlišném stavu věci. Postupovaly v rozporu se základními zásadami činnosti správních orgánů.

Napadeným rozhodnutím žalovaná zamítla odvolání a rozhodnutí MSSZ Brno shora konkretizované potvrdila. Potvrzeným rozhodnutím MSSZ Brno 18.6.2013 rozhodla, že osobě samostatně výdělečné činné Ing. V. K., .. přeplatek na pojistném na důchodovém pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti za rok 2012 nevznikl. Podle odůvodnění vykonával samostatnou výdělečnou činnost od 1.12.2008, 24.2.2013 podal přehled o příjmech

a výdajích OSVČ za rok 2012, v němž vyznačil, že se v roce 2012 jeho SVČ považuje 8 měsíců za hlavní a 4 měsíce za vedlejší a výpočet rozdíl mezi výší pojistného za rok 2012 a výší záloh na pojistném zaplacených za rozhodné období v částce 1.784 Kč. Ze spisové dokumentace MSSZ zjistila, že samostatná výdělečná činnost se v roce 2012 v souladu s ust. § 9 odst. 9 zákona o důchodovém pojištění považuje 9 měsíců za hlavní a 3 měsíce v souladu s ust. § 9 odst. 6 písm. a) téhož zákona za vedlejší SVČ. Z předložených dokladů vyplynulo, že uzavřel pracovní smlouvu, ve které byl jako den nástupu do práce sjednán den 1.9.2012, do zaměstnání však skutečně nastoupil první zářijový pracovní den, tj. v pondělí dne 3.9.2012. V odvolání vyslovil nesouhlas především s výkladem ust. § 10 odst. 1 písm. a) zákona o nemocenském pojištění, neboť v zaměstnání pracoval celý měsíc září 2012 s výjimkou řádně čerpané dovolené a zaměstnavatel za něj platil sociální pojištění v plné výši. Na základě ust. § 9 odst. 6 písm. a) a odst. 7 zákona o důchodovém pojištění, v němž je upraveno, co se považuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost a ust. § 6 odst. 1 písm. a) zákona o nemocenském pojištění, v němž je upraveno, kdy jsou zaměstnanci účastni pojištění a ust. § 10 odst. 1 písm. a) téhož zákona, kdy vzniká pojištění zaměstnanci uvedenému v § 5 písm. a) téhož zákona pro žalovanou vyplývá, že den vzniku pracovního poměru se nemusí shodovat se dnem, kdy zaměstnanec skutečně začne práci vykonávat, přičemž jednou z podmínek účasti zaměstnance na nemocenském pojištění je výkon činnosti a účast na nemocenském pojištění vzniká tedy dnem, ve kterém zaměstnanec začne práci vykonávat, což v projednávaném případě bylo v pondělí dne 3.9.2012 a nebylo to žalobcem rozporováno. Účast na nemocenském pojištění netrvala po celý měsíc září 2012 a dle výše uvedené právní úpravy je proto výkon samostatné výdělečné činnosti považován v měsíci září 2012 za hlavní. Žalovaná tak dospěla k závěru, že přeplatek na pojistném za rok 2012 ve výši 1.784 Kč, který žalobce v přehledu za rok 2012 uvedl, nevznikl.

Ve vyjádření k žalobě žalovaná konstatovala, že je v žalobě uvedena obdobná právní argumentace, kterou obsahovalo odvolání, a proto odkázala na odůvodnění napadeného rozhodnutí i rozhodnutí MSSZ Brno ze dne 18.6.2013. Den vzniku pracovního poměru se neshoduje se dnem, kdy začal jmenovaný skutečně pracovat a kdy mu v souladu s § 10 odst. 1 písm. a) zákona o nemocenském pojištění vznikla účast na nemocenském pojištění, tj. dnem 3.9.2012. Žalovaná tvrdí, že není možné aplikovat výjimku stanovenou v § 10 odst. 1 písm. a) za středníkem zákona o nemocenském pojištění, jíž se žalovaný dovolává, neboť podmínky v ní uvedené nebyly splněny. V měsíci září 2012 odpracoval jmenovaný všechny pracovní dny s výjimkou dnů čerpání dovolené, pro krácení jeho měsíční mzdy nebyl důvod, a proto nemocenské pojištění vzniklo dne 3.9.2012, když v sobotu 1.9.2012 a neděli 2.9.2012 nebylo možné považovat za ty dny přede dnem nástupu do práce, za něž se mzda nekrátí. Je nutno rozlišit den vzniku pracovního poměru jmenovaného (1.9.2012) a den vzniku účasti na nemocenském pojištění (3.9.2012), což je rozhodující. V měsíci září 2012 byl charakter SVČ posouzen jako hlavní SVČ, neboť nebyla splněna zákonná podmínka uvedená v ust. § 9 odst. 6 písm. a) a odst. 7 zákona o důchodovém pojištění, tj. účast jmenovaného na nemocenském pojištění zaměstnanců po celý kalendářní měsíc. Žalovaná navrhl, aby soud žalobu žalobce zamítl.

Ve věci má soud posoudit, zda žádost žalobce ze dne 6.5.2013 o vrácení přeplatku na pojistném, který mu měl vzniknout za rok 2012 dle přehledu OSVČ je oprávněná či nikoliv. Soud tuto otázku posuzoval dle právní úpravy v zákoně č. 589/1992 Sb., o pojistném na sociálním zabezpečení a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti, ve znění pozdějších předpisů (dále v textu zákon o pojistném), zákoně č. 187/2006 Sb., o nemocenském pojištění ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o nemocenském pojištění) a zákoně č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění v platném znění (dále jen zákon o důchodovém pojištění).

Podstata sporu mezi účastníky spočívá v tom, zda samostatná výdělečná činnost (dále jen SVC) se v měsíci září 2012 považuje za SVC hlavní nebo SVC vedlejší.

Podle § 13a odst. 1 písm. c) zákona o pojistném je osoba samostatně výdělečně činná povinna platit zálohy na pojistné za kalendářní měsíc, ve kterém vykonává hlavní samostatnou výdělečnou činnost, podle § 13a odst. 3 téhož zákona je osoba samostatně výdělečně činná povinna platit zálohy na pojistné podle předchozích odstavců naposled za kalendářní měsíc, v němž nastaly skutečnosti uvedené v § 10 odst. 6 větě druhé zákona o důchodovém pojištění, tj. posledním dnem kalendářního měsíce, v jehož průběhu se z hlavní samostatné výdělečné činnosti stala vedlejší SVC, která nezakládá účast na pojištění. Podle ust. § 13a odst. 8 zákona o pojistném se pro účely placení záloh na pojistné osoba samostatně výdělečně činná považuje za osobu samostatně výdělečně činnou vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost v kalendářním měsíci, ve kterém po celý měsíc trvaly skutečnosti uvedené v § 9 odst. 6 zákona o důchodovém pojištění, tj. samostatná výdělečná činnost se považuje za vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, pokud osoba samostatně výdělečně činná, která není účastna nemocenského pojištění osob samostatně výdělečně činných, v kalendářním roce ad a) vykonávala zaměstnání (odst. 8 věta první), když zaměstnáním dle odst. 8 věty první se rozumí činnost zakládající účast na nemocenském pojištění zaměstnanců. Podle § 9 odst. 7 zákona o důchodovém pojištění se samostatná výdělečná činnost považuje za vedlejší SVC v těch kalendářních měsících, v nichž po celý měsíc byla vykonávána samostatná výdělečná činnost, a současně trvaly skutečnosti uvedené v odst. 6. Podle ust. § 5 zákona o nemocenském pojištění jsou pojištění při splnění podmínek stanovených v zákoně účastni podle písm. a) zaměstnanci, jimiž se pro účely tohoto zákona rozumí dle bodu 1. zaměstnanci v pracovním poměru. Podle § 10 odst. 1 téhož zákona vzniká pojištění zaměstnanci uvedenému v § 5 písm. a) ad a) v bodě 1 dnem, ve kterém nastoupil do práce, a zaniká dnem skončení pracovního poměru; za den, ve kterém tento zaměstnanec nastoupil do práce, se považuje též den přede dnem nástupu do práce, za který příslušela náhrada mzdy nebo platu, nebo za který se mzda nebo plat nekrátí.

Na základě shora uvedených ustanovení má soud tedy posoudit, zda v kalendářním měsíci září 2012 po celý měsíc trvaly skutečnosti uvedené v § 9 odst. 6 zákona o důchodovém pojištění, tj. zda žalobce po celý měsíc vykonával zaměstnání, tedy činnost zakládající účast na nemocenském pojištění zaměstnanců. Mezi stranami zůstalo nesporným, že žalobce uzavřel pracovní smlouvu dne 1.9.2012 s ujednaným dnem nástupu do práce dne 1.9.2012, ale fakticky se dostavil do zaměstnání 3.9.2012, neboť dny 1.9. a 2.9.2012 byla sobota a neděle. Podle soudu žalobci vzniklo pojištění ve smyslu ust. § 10 odst. 1 písm. a) zákona o nemocenském pojištění dnem 3.9.2012, přičemž právní úpravu za středníkem nelze na případ žalobce aplikovat, neboť za neděli v tom měsíci (2.9.) nepříslušela náhrada mzdy. Pokud ve smyslu ust. § 13a odst. 3 zákona o pojistném je osoba SVC povinna platit zálohy na pojistné naposledy za kalendářní měsíc, v němž nastaly skutečnosti uvedené v § 10 odst. 6 větě druhé zákona o důchodovém pojištění, tedy posledním dnem kalendářního měsíce, v jehož průběhu se z hlavní SVC stala vedlejší SVC, která nezakládá účast na pojištění a pokud v § 13a odst. 8 zákona o pojistném se pro účely placení záloh na pojistné OSVČ považuje za OSVČ vykonávající vedlejší samostatnou výdělečnou činnost v kalendářním měsíci, ve kterém po celý měsíc trvaly skutečnosti uvedené v § 9 odst. 6 zákona o důchodovém pojištění, pak v měsíci září 2012 žalobce sice vykonával zaměstnání, tj. činnost zakládající účast na nemocenském pojištění, ale ve smyslu ust. § 10 odst. 1 písm. a) zákona o nemocenském pojištění žalobce vzniklo dnem, ve kterém nastoupil do práce, tj. 3.9.2012, tedy v tomto měsíci nastaly skutečnosti uvedené v § 10 odst. 6 větě druhé zákona o důchodovém pojištění s povinností platit zálohy na pojistném, neboť v tomto měsíci

netrvaly po celý měsíc skutečnosti uvedené v § 9 odst. 6 zákona o důchodovém pojištění. Soud tedy uzavírá, že žalobce v roce 2012 vykonával samostatnou výdělečnou činnost jako hlavní podle shora citované právní úpravy v měsících leden až září 2012 včetně a v měsících říjen až prosinec 2012 jako vedlejší samostatnou výdělečnou činnost, a proto ve smyslu ust. § 13a odst. 7 zákona o pojistném v těchto měsících žalobci zanikla povinnost platit zálohu na pojistném. Pokud žalovaná rozhodla, že přeplatek na pojistném na důchodovém pojištění a příspěvku na státní politiku zaměstnanosti za rok 2012 nevznikl, rozhodla po právu.

Soud proto ve smyslu ust. § 78 odst. 7 s.ř.s. žalobu jako nedůvodnou zamítá.

Ve smyslu ust. § 60 odst. 1 má úspěšná žalovaná právo na náhradu nákladů řízení, protože jí nevznikly náklady řízení přesahující běžnou úřední činnost, soud rozhodl tak, že žalovaná nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu. V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

V Brně dne 31. srpna 2015

JUDr. Milada Haplová, v.r.
předsedkyně senátu

Za správnost vyhotovení:
Karolína Marešová